

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 5 ชั่วโมง

วิชา การย้อมสีเสื้อผ้าด้วยสีสังเคราะห์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

จัดทำโดย : อาคม จันตะนี

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 5 ชั่วโมง วิชา การย้อมเสื้อผ้าด้วยสีสังเคราะห์

ความเป็นมา

ในปี ค.ศ. 1856 วิลเลียม เพอร์คิน (William Perkin) ได้ค้นพบสีสังเคราะห์โดยบังเอิญ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการแบ่งแยกยุคสมัยของสีย้อมผ้าจากยุคสีย้อมธรรมชาติมาสู่ยุคสีย้อมสังเคราะห์ สืบเนื่องจากการค้นพบของ วิลเลียม เพอร์คิน ทำให้มีการคิดค้นสีชนิดใหม่ๆ เพิ่มขึ้น การใช้สีสังเคราะห์เป็นไปอย่างแพร่หลายจนแทนที่การใช้สีย้อมธรรมชาติโดยสิ้นเชิง สีย้อมสังเคราะห์สามารถย้อมเส้นใยที่ได้จากพืช (Cellulose) เช่น ผ้าฝ้าย และเส้นใยโปรตีนที่ได้จากสัตว์ (Protein) เช่น ไหม และขนสัตว์ จนกระทั่งในช่วงทศวรรษ 1920 ได้มีการคิดค้นผ้าเส้นใยสังเคราะห์ขึ้น ซึ่งเป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรมน้ำมัน เช่น ไนลอน (Nylon) และ โพลีเอสเตอร์ (Polyester) สีย้อมสังเคราะห์ที่ใช้อยู่ในสมัยนั้นไม่สามารถย้อมเส้นใยสังเคราะห์ชนิดใหม่นี้ได้ แต่หลังจากนั้นไม่นานก็ได้มีการคิดค้นสีที่สามารถย้อมเส้นใยสังเคราะห์ได้ คือ สีดิสเพอร์ อะโซ (Disperse Azo) และใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้

สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ประชาชนประสบปัญหาค่าครองชีพสูง มีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในครัวเรือน เครื่องนุ่งห่มเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องหาวิธีเพื่อการอยู่รอดได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

อาชีพการย้อมเสื้อผ้าด้วยสีสังเคราะห์เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการลดรายจ่ายในครัวเรือนด้านเครื่องนุ่งห่ม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน และพัฒนาเป็นอาชีพหลักได้อย่างมั่นคงยั่งยืน เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาโดยเน้นกลุ่มสนใจ ผู้เรียนสามารถนำทักษะความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

จุดหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ในการย้อมเสื้อผ้าด้วยสีสังเคราะห์
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการย้อมผ้า สามารถเลือกใช้สีสังเคราะห์ในการย้อมเสื้อผ้าได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

1. ประชาชนผู้ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 5 ชั่วโมง

- ทฤษฎี 30 นาที

- ปฏิบัติ 4.30 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. อธิบายขั้นตอนการย้อมสีผ้าด้วยสีสังเคราะห์	15	นาที
2. ฝึกทักษะการย้อมสีผ้าด้วยสีสังเคราะห์	4.30	ชั่วโมง
3. วิธีการดูแลรักษาเสื้อผ้า	15	นาที

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาด
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกทักษะให้กับผู้เรียน

สื่อ/อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ วิชาการย้อมสีผ้าด้วยสีสังเคราะห์
2. วัสดุอุปกรณ์การย้อมสีผ้า หม้อต้ม เตาแก๊ส ถึง ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคปฏิบัติระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินความรู้ภาคปฏิบัติจากชิ้นงานหลังจบหลักสูตร

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(.....)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ .....